

KIADJA AZ »ORSZÁGOS HALÁSZATI EGYESÜLET«

Megjelenik egyelőre minden hó közepén.
Az ORSZÁGOS HALÁSZATI EGYESÜLET tagjai ingyen kapják.
Nemtagoknak előfizetési díj:
Egész évre 120 korona, fél évre 60 korona.

Szerkeszti: RÉPÁSSY MIKLÓS.

Szerkesztőség: Budapest, Földmív. minisztérium (V., Országház-tér II. sz., II. em.).
A lapra vonatkozó mindennemű közlemények a szerkesztőséghez intézendők.
Hirdetéseket a lap számára a „Pátria” r.-t. Budapest, Üllői-út 25. vesz fel.

TARTALOM: Gyakorlati tapasztalatok tógazdaságok köréből. (Folyt.) B. B. — Sporthorgászat. (Folyt. és vége.) Báró Szurmay Sándor. — A csukáról. (Folyt. és vége.) Répássy Miklós. — Vegyesek. — Hivatalos árjegyzés. — Hirdetések.

Gyakorlati tapasztalatok tógazdaságok köréből.

(Folytatás.)

Írta: B. B.

IV. Befagyott tavak lehalászása. Az 1921. évi hosszantartó szárazság sok tógazdaságban azt a — mindenestre rendkívüli — helyzetet idézte elő, hogy az őszi lehalászás idején a teletetőket tápláló patak vagy teljesen száraz volt, vagy csak néhány liternyi vizet adott másodpercenként; így kénytelen-kelletlen el kellett halasztani a lehalásztást. Novemberben azután jött egy kis havazás és 6—10 C° hideg, úgy, hogy a lehalászásra előkészített tavak befagytak.

Mihelyt az enyhébb, sőt olvadás ősidő beálltával a teletetőket tápláló patak annyi vizet kapott, hogy a teletetőket üzembe lehetett helyezni, felmerült a szüksége annak, hogy legalább azon tavak népességét halásszuk ki részben, melyekbe a nyár folyamán kiszáradt tavak halanyagát kényszerűségből áthelyeztük s így azokban, a rendelkezésre álló vízhez viszonyítva, aránylag sok hal volt.

Miután nincs kizárva a lehetősége annak, hogy a bibliai „hét sovány esztendő” egyike a közel jövőben ismét visszatér, szükségesnek tartom, hogy szaktársaimat ezen — kényszerűségből eszközölt — lehalászás módjával megismertessem.

A mely tóban az anyagárok a lecsapoló barátságilíptól jobbra-balra 150—200 méternyire legalább 70—80 czm. mély és nincs sok iszap benne, ott a vízszint — naponként 4—5 czm. apadást számítva — fokozatosan annyira le szállítjuk, hogy a tó területén víz ne maradjon.

A lehalászás napján reggel először a két anyagárok felső végén, vagyis a 70 centiméteres vízmélység határára keresztben átvágjuk a jeget s behelyezzük a húzóhálókat. Ezután a munkások egyrésze megkezdí az anyagárok két szélén, egymástól 3 lépésnyire a húzókötel továbbhúzására szolgáló, 40 cm. átmérőjű lékek vágását; a munkások másik csapata pedig a lehalászó

helyet tisztítja meg, jobbra-balra 15—20 méternyire a jegtől s hosszúnyelű szákokkal kiszedi a jégdarabokat is.

Ez a munka eltart délelőtt 10—11 óráig; ekkor a munkások rövid ebédszünetet tartanak, hogy a déli melegebb időjárás alatt a lehalásztást elvégezhessük. 11 órakor elkezdjük a két háló húzását olyan lassan, hogy a hálnak ideje legyen a háló elől a lehalászó hely felé menekülni. A hálnak ugyanis a hálóban nem szabad összezsúfolódnia annyira, hogy a felső réteg a jeget érje. Inkább megállunk néha néhány percze a hálózásal, míg a hal előre húzódik. Amint a két háló a lehalászó hely (halágy) fölötti jégmentes helyre ér, a hálók külső végét összefűzzük s a hálót kihuzzuk. A hálóból ekkor mindig csak 1—2 szákra való halat teszünk az osztályozó asztalra, ott is folyton öntözve azt, hogy az asztalon levő minden hal 1—2 perc alatt a szállító kádakba kerüljön.

Miután ily munka közben a munkások keze hamar meggémberedik s azok minduntalan a tűzrakáshoz szaladnak, hol 5—6 perc is beletelik, amíg kezük felmelegszik, czélszerű egy jókora üstben állandóan vizet melegíttetni, úgy hogy az ezt végző munkás 2 vödör meleg vizet állandóan készen tart a munkahely közepében. Ha a munkások megfázott kezüket a meleg vízben tartják fél percig, ott az jobban átmelegszik, mint a szabad tűznél 5 perc alatt; így a munka gyorsabban halad.

Ha a hálót kiürítettük, úgy abban a tóban néhány napig nem szabad hálót húznunk, semmiesetre sem kétszer egy nap alatt, mert a visszamaradt halakat ezáltal a sekélyebb vízbe kergetnők, a hol elpusztulhatnak.

Ha olyan tóban kell jég alatt halásznunk, melynek anyagárában sok iszap gyűlt össze és benne 30—40 cm.-nél mélyebb víz nincs, úgy nem marad más hátra, mint a jeget a lehalászó hely fölött és attól jobbra-balra 100—120 méternyire teljesen eltisztítani. Ez mindig nehéz munka és sokba kerül, esetleg több napig

is eltart. Az a körülmény, hogy a már kitisztított felület éjjelenként befagy, nem képezhet akadályt, mert ott a jég nem tud megvastagodni már azért sem, mivel a szabad vízben éjjel nagy számban összegyülekező hal folytonos mozgása a víz befagyását megakadályozza, vagy legalább is hátráltatja.

Hogy ilyen módon milyen eredményt érhetünk el, felemlíthetem, hogy egyik, általam jég alatt lehalászott tóból, melynek fekvése különösen kedvező volt, kétszeri hálózással (5 nap alatt), úgy kifogtuk a halat, hogy amikor a jég elolvadása után a vizet teljesen leeresztettük, a tóban csak 2 drb ponty, néhány drb czompó és néhány zsákra való apró szeméthal volt. Egy másik tóban pedig 20,000 drb 70—90 dekás pontyból mindössze kétezeregynéhány száz drb maradt vissza, a mely a jég alatt baj nélkül kitelelt.

V. *Befagyott tavak kezelése.* Ha olyan tavak vize, melyek be vannak népesítve, hosszabb ideig tartó, kemény hideg időjárás esetén annyira befagy, hogy az embert a jég megbírja, úgy minden nap meg kell újítani a lékeket és pedig legalább 150—200 czm. oldalhosszúságú lékeket kell vágnunk s abból a jégdarabokat szákkal ki kell szednünk. 10—15 C° hideg esetén célszerű a lékek fölé 5—10 czm. magasságban a jég fölött karókkal és ágakkal tetőt csinálni és sással befödni; így a lékek befagyását legalább is késleltetjük. A hol a tó területén tuskók vannak, célszerű 10 czm. vizet kiengedni a tóból, hogy a jégen, a tuskók körül, törések támadjanak.

A lékekhez napközben mindig óvatosan kell közelednünk, hogy megláthassuk, nem jelentkezik-e a lékek szélén a fekete csibor vagy egyéb bogár, mert ez biztos előjele annak, hogy a tó vize romlik s 2—3 nap múlva a halak is fel fognak riadni nyugvó helyükről, a mikor azokat már kár nélkül megmenteni alig lehet. Mihelyt tehát a bogarakat észrevettük a lékeknél, azonnal meg kell nagyobbítanunk a lékeket 2—3-szoros nagyságúra s ha friss vizet nem eresztetünk a tóba (a minthogy rendszeren nem), azzal is enyhíthetünk a halak szorult helyzetén, hogy annyi embert állítunk a lékekhez, a mennyit csak lehet s a vödörökkel kimert vizet magáról visszaöntjük a lékekbe; továbbá híg agyagpépet is öntünk lehetőleg nagy mennyiségben a lékekbe, melyeknek számát természetesen lehetőleg szaporítjuk.

Ha mindezek mellett a halak nem nyugosznak meg, úgy nem marad más hátra, minthogy a tavat lehalásztuk, ami természetesen mindig nehéz dolog. Erre a célra a lecsapolózsilipiótól kezdve, az anyagárok fölött 1—2 méter széles sávot megtisztítunk a jégtől s a jelenkező halakat szákkal kifogjuk. Ha elég munkaterő áll rendelkezésünkre, úgy a jég alatt (5—6 hálót összekötve) kell hálót húznunk s a kihúzó helyen a jeget annyira ki kell tisztítanunk, hogy a hálóba került halakat a jégdarabok meg ne sebezze.

Telelőkben, ha azok rendszeren kezeltetnek, a halkan tulajdonképpen sohasem volna szabad jég alatt téli nyugalmából felkelni. Mégis megtörtént velem 1916. februárban, hogy a természetes táplálkon nevelt, meglehetősen sovány, 3—4 dekás pontyivadék felriadt egyik telelőben, 15—20 czm. vastag jég alatt. Áthelyezni őket a nagy hideg miatt nem lehetett; különben is látásztott rajtuk, hogy csakis az éhség, nem pedig a vízhiány vagy a víz megromlása miatt riadtak fel. Próbaképpen tehát — minden eddigi szabályt félretéve — 2 napon egymásután élsúlykilogrammonként 5 gramm tengeri lisztet, melasszal és agyaggal keverve, adtunk nekik, mire ismét megnyugodtak. Ez az eset is bizo-

nyítja, mennyire szükséges, kivált a természetes úton nevelt pontyivadékokat a lehalászás után a teletetőkben mindaddig etetni mérsékelt adagokkal, míg a telelők be nem fagnak.

Tartós hófúvás esetén, kivált ha 8—12 C° hideg is van, fokozott figyelmet kell fordítanunk a teletetőknek vízzel való ellátására. Ennek elmulasztása már sokszor okozott sok métermázsára rúgó elhullást, kivált az ivadéknál. A képződő hókása ugyanis fenéig megtöltheti a táplálóárkot, a befolyócsövek pedig teljesen befagyhatnak. Ez esetben nem marad más hátra, mint a hókását teljesen kitakarítani a táplálóárokból — bármennyibe kerül is — és a befagyott befolyócsöveket feltörni, hogy a víz állandósítása biztosítva legyen. Nagy hidegben, ha a telelőkön vastag jégréteg van, a be- és kifolyókon kívül még a közepén is szükséges egy 4 m² területű léket nyitva tartani.

VI. *Pontyivadék nevelése.* Miután az ívótavak hamar kimerülnek, még ha ősszel meg is trágyázzuk azokat, tulajdonképpen leghelyesebb volna, ha mindig új, száraz helyen épített ívótóba helyeznénk ki az anyapontyokat. Ez persze nem lehetséges egy tógazdaságban sem, de legalább annyit megtehetünk a kicsiny, 100—200 m² nagyságú ívótavakban, hogy a régi gyepréteget kora tavasszal lehántjuk és édes füvet termelő legelőről vagy rétről hozott gyeptéglákkal beborítjuk. Ha ezt az új gyepréteget néhányszor erősen hígított trágyalével megöntözzük, az édes füvek bújja növésnek indulnak s az anyapontyok szívesen rakják oda ikráikat.

Az ívótavak lehetőleg úgy építendőek, hogy az árkokon kívül 30—35 czm. rendes vízállás mellett, szükség esetén 80—100 czm.-es vízzel is elboríthatók legyenek; mert hirtelen hideg beállta esetén a sekély víz hamar lehül s a kikelt 2—3 napos zsenge ivadék elpusztul.

Az anyapontyokat akkor helyezzük ki, ha az ívótavak vize 20 C°-ra felmelegedett és kilátás van arra, hogy a meleg időjárás 8—10 napig megmarad. Ez rendszerint a „fagyos szentek“ napjai után, május második felében várható; bár az sem egészen biztos. Sietni azonban az anyák kihelyezésével nem szükséges, mert a május végén, június elején kikelt ivadékot is felnevelhetjük őszig a kellő nagyságra.

A kikelt zsenge ivadék napos időben a víz felszínén játszik; ha a fenékhez közel tartózkodik, úgy az közeledő lehülésnek a jele; ezen esetben idejében fel kell emelnünk az ívótavak vízszínét 80—100 czm.-re.

Amint már fentebb említettem, az anyapontyok kiheilyezésével nem kell sietnünk; mert téves az az eddigi felfogás, hogy az április végén kikelt ivadék őszig erősebb lesz. A korai ivadékból a „fagyos szentek“ idején igen sok elpusztulhat; a csekélyszámú maradék természetesen túlságosan nagyra (50—60 dkg.-ra) nő. Május 16 ika után inkább lehet derült, állandóan meleg időjárásra számítani s az akkor kikelt ivadékot száz-ezerszámmra felnevelhetjük, okszerű takarmányozással, 5—8 dekás darabsúlyura.

Az anyapontyokkal igen kíméletesen kell bánnunk: tavasszal sohasem szabad őket szákkal a hálóból kiemelni, hanem vizes zsákdarabbal alájuk nyulva s a zsák két végét a fejnél és farknál kézzel összefogva, kell őket a vízzel telt „kézi kotlába“*) tenni és az ívótavakhoz vinni, hol a kézi kotlát oldalra fordítva, a vízzel együtt belejutnak az ívótóba.

Az anyahalak tudvalevőleg nemek szerint elkülönítve,

*) A kézikotla méretei: belső hossza 72 czm., belső szélessége 44 czm., magassága 38 czm. A hordoszó rudak hossza 175 czm.

külön teletetőkben telelnek, a melyeknek fenekére cél-szerű ősszel 5—8 czm. vastag friss agyagréteget tenni. A kihelyezés mindig este, naplemente után történik, rendszerint párosával; csak, ha az ikrás nem fogadta volna el a tejest, kell egy második tejest hozzátennünk.

Kedvező időjárás esetén az ivadék $4\frac{1}{2}$ —6 nap alatt kikel és háromnapos korán túl kifogható a Paul Vogel-féle ivadékfogó láda*) segítségével és áthelyezhető a nyujtótóba. Ebben célszerű a népesítéssel egyidejűleg, több helyen, egyenlő távolságban egy-egy lapátra való friss anyagot tenni a tó talajára, mert az ivadék csoportosan oda gyülekszik és valamit eszik belőle.

Az ivadék kifogása napfényes, csendes időben sikerebb, mint esős, szeles időben. Ha a víz fele az ivótóból kifolyt, abba kell hagynunk a kifogást s újra fel kell töltenünk az ivótavat, mikor is a kifogást tovább folytathatjuk. A nyujtótóba való behelyezés előtt meg kell mérnünk a víz hőmérsékletét s ha a nyujtótó vize $1\frac{1}{2}$ —2 C^o-kal hidegebb az ivótó vizénél, előbb kádba öntjük az ivadékot a nyujtótó partján és lassanként töltünk hozzá a tóból vizet, hogy a hőmérséklet különbségének kiegyenlítése ne történjék hirtelen. 10—15 perc múlva azután vödörrel belemerjük az ivadékot a nyujtótóba.

A nyujtótavat 14 nappal a benépesítés előtt meg kell töltenünk vízzel, hogy benne a természetes táplálék elszaporodhasson. A benépesítés után 8—10 nappal kezdendő a víztrágyázás és 14 nap múlva a mesterséges etetés; eleinte természetesen igen kis adagokkal. Az etetőhelyeken friss agyagot szórunk ki; mert annak színe elűt a talajtól, így ott könnyű megfigyelni az ivadék táplálkozását és gyarapodását, másrészt az ivadék szívesen gyülekezik az agyagos helyeken, még ha nem is kap mesterséges takarmányt. Az etetés eleinte naponta kétszer, reggel és délután, később naponta egyszer történik, kora reggel.

Az ivadéknyujtó tavak népességében legtöbb kárt okoznak a békaporontyok: egyrészt mivel a természetes és mesterséges táplálékot fogyasztják, másrészt mert nagyobb korukban az ivadékot is megeszik. Fogásuk legbiztosabb drótszövetből készült, lapos szákokkal azon etetőhelyeken, melyeket a békaporontyok számára külön készítünk sekélyes, napsütötte helyeken, hova csoportosan gyülekeznek. A kifogott békaporontyokat kosárba gyűjtve és húsaprító gépen áteresztve belekeverjük a nagyobb pontyok számára előkészített takarmány közé.

Kisebb ivótavakban a békákat is lehetőleg pusztítanunk kell; fűzfavesszővel könnyű őket a víz felszínén agyonütni. Nagyobb nyujtótavakban a kifejlett béka már nem tesz olyan nagy kárt, sőt a kártékony rovarok pusztításával hasznot is hajt. Nagy tömegben azért nem szabad megtűrnünk a békát, mert akkor — kártékony rovarok hiányában —, a pontyivadék között is nagy pusztítást tehet.

A levágott sás és egyéb növényzet rothadó gyökérzete, hosszabb ideig heverő eleségmaradványok rothadása sok oxigént von el a víztől és elősegíti a betegséget előidéző gombák stb. fejlődését. Ennek megelőzésére szükséges, hogy az etetőhelyeken és azok

*) Az ivadékfogó láda méretei: hossza 2,5 méter, szélessége 120 czm., magassága 30 czm. A víz kifolyását szabályozó hátsó deszkán három sorban 20—20 kiégetett lyuk 10—12 mm. átmérővel. A szitaszövet rájája „rováték“-ba (falz) illik alul is. A rováték távolsága a záródeszkától 20—20 czm. Az ivadék kifogásánál az ivótó lecsapoló zsílipjének fejében 5 czm. széles deszkadarabokkal szabályozzuk a víznek egyenletes kifolyását az ivótóból.

környékén, valamint a tóterület többi részén is, hetenkint kétszer agyagpépet és egyszer erősen hígított, frissen oltott mésztejet szórjunk szét. Ha lehetséges, a nagyon meleg napokon, legalább a déli órákban, mérsékelt átfolyást engedjünk a nyujtótávon keresztül.

(Folyt. köv.)

Sporthorgászat.

Irta: **báró Szurmay Sándor**, ny. gyal. tábornok.

(Folytatás és vége.)

Az 1917 és 1918. év alatt mindössze talán 3—4 esetben sikerült egy-egy vasárnap vagy kettős ünnep alatt egy kis szuszogási pauzát szerezni. Ezeket fel is használtam egyszer vagy kétszer a Balatonra, kétszer a felső Vág völgyébe való horgászkirándulásra.

Utóbbiról el is mondom egyet-mást, mert ezek voltak legszebb, legélvezetesebb is egyúttal legsikerültebb halászati kirándulásaim.

Galócára (huhóra) a magyar pisztrángfélék legnagyobbikára való felszereléssel: erős nádnyél, nagy halra való erős amerikai zsinór, eleven (friss) halacska befogására alkalmas horogkészséggel, magas vízhatlan csizmában indultam el: egyik esetben novemberben, a másik esetben decemberben, az éjjeli gyorsvonattal a felső Vág völgyébe, a hol reggel várt horgásztársam, Bulla árvamegyei főispán, elsőrendű galóczasporthorgász két segéddel és haltartóval eleven kis csalóhalakkal.

Célunknak nagyon megfelelő időt és viszonyokat találtunk el: Nulla fok körüli hőmérsékletet, szép tiszta vizet, közepes vízállást és borongós időt, a midőn az apró hal — a galóczának úgyszólván egyedüli prédája — nem sütkérezik, hanem mind elbujik és nem mozog, a galócza tehát a csalinak vadul nekimegy. Ilyenkor áll a galócza, mindegyik a maga körzetében mint *remetehal* a rendes és tipikus helyen, vagyis: a vízben levő nagy szikla nagy pillér előtt; sziklás köves mederben, a hol a víz sebesen bukdácsol, ott a hol a tajtékozó víz simább felületekkel érintkezik, közvetlenül az ily köves folyamrészek alatt, a hol a víz tükre kezd simulni, forgók szélén, no meg ott is, a hol bármi oknál fogva csendes és sebes víz érintkezik, mint pl. valamely partvédő sarkantyúnál. Nagy és kis víznél a galócza megváltoztatja rendes helyét és fogása bizonytalan.

Gyorsan megreggelizve lementünk a vízhez, mely 50—60 m. széles e szakaszban és felcsalizva horgainkat 1—1 kis hallal, egymástól vagy 50—100 lépésnyire bementünk a vízbe, hogy lehetőleg a rendszeren a folyó közepén álló galóczán túl és jóval föléje dobhassuk a horgot és annak beesése után rögtön beforgathassuk azt akként, hogy a csali 1—2 méterrel a hal előtt perdüljön el körülbelül $\frac{1}{2}$ méternyire a víz színe alatt. Ha a galócza a vélt helyen áll és jól találtunk, biztos, hogy nekimegy a csalinak. Ha nem teszi, próbálhatunk még egy némileg korrigált dobást és ha ez is sikertelen, tovább mehet az ember lefelé.

Már az első negyedórában Bullának és nekem is volt egy-egy 3—5 kilós galóczánk és fáradozásunk végig sikeres és az elképzelhetően legélvezetesebb volt. Az egynapos kiránduláson ketten fogtunk 12 darabot, a kétnaposon 24 darabot 2—12 kiló közötti darabsúlyban és az utóbbi két nap összeredménye néhány kiló híjján 100 kilogrammot tett ki, a mi nem alábecsülendő siker; kettőnk között számszerint egyenlően oszlott meg.

Horgászat közben igen gyakran esett meg az, hogy egy-egy, a törvényes 54 centiméteres hossz mértéket meg nem ütő hal került a horogra, melyet természetesen rögtön visszadobtunk és ezeket nem is számítottam be a fenti eredménybe. De megtörtént az is elég gyakran, hogy egy-egy galócza a csali után jött egészen a lábunkig és nem kapott a kis hal után, mert nyilván valami gyanusat vett észre. A horog kiemelése után a galócza nyugodtan és riadás nélkül elvonult a térdig érő vízben.

Már most képzelje el az olvasó a sporthorgász helyzetét, a midőn bekapja a horgát egy nagyobb hal és viszi azt befelé a vízben. A rögtön aplikált könnyed bevágásnál már érzi, hogy nagy darab van a horgon; engedi, mert kénytelen engedni az orsóról a zsinéget, különben elszakad a készség, vagy a horgász bizonyítalanul állva a kavicsos mederben, egy pillanat alatt a vízbe kerül. Mialatt lassan engedünk a mindig feszesen tartandó zsinégből, iparkodunk szilárdan elhelyezkedni a talajon, hogy sikeresen vehessük fel a küzdelmet oly módon, hogy se a horognyél el ne törjön, sem az 1—1½ milliméter erős selyemzsinég el ne szakadjon s végül, hogy az aránylag kicsiny horgok közül az,*) a melyik bevágódott a hal szájába, se el ne törjön, sem pedig a hal száját vagy annak szélét, ha gyengén akad csak meg, ki ne tépje. A galócza elég durván védekezik, ha horogra került, ezért nagyon csínyján kell vele bánni. Mialatt viszi befelé a horgot, lassú fékezéssel a jobb kézzel lassítjuk menekülését, míg végül lassan felhajtva az orsót, magunk felé húzzuk a foglyot. Az erő kifejtésből gyanítjuk már, hogy nagy darabbal folyik a küzdelem, míg a behúzás folyamán úgy 10—15 méternyire a horgásztól, meguntván ezt a kényelmetlen szórakozást, hirtelen mozdulattal egyet vág a hal és újból befelé viszi a horgot. Ismét engedünk neki, mert a hirtelen fordulat alatt most először láttuk testének hátulsó felét a víz színe felett, láttuk, de érezzük is, hogy kapitális 10—12 kilós darab van a horgon, mellyel mindent szabad tennünk, csak gorbáskodni nem, mert széttép mindent, ha erőszakkal felelünk. Hiszen egy 12 kilós galócza súlyban megfelel 4 drb teljesen kifejlett, normális testű nyúlnak, már pedig a galócza elemében — a vízben — van, a melyben úgy mozog, mint a nyíl és nagyobb erőt tud kifejteni, mint együttesen az a négy nyúl vagy más hasonló nagyságú szárazföldön mozgó állat. Mily könnyen szakad tehát az aránylag mégis vékony zsinég, mely ily nagy eleven erővel szemben távolról sem elég ellentálló és oda van a hal és a szerszám is. Ismét követjük az előző taktikát: lassu fékezéssel, majd ismételt behúzással fogyasztjuk a hal erejét és a kieresztés és behúzás műveletét addig folytatjuk, míg a hal ellankadva kezes lesz és néha már a hátára is fordul. Ehhez ¼—½ órai idő is kell.

Eddig tehát sikeres volt a küzdelem; a legveszélyesebb pillanat azonban még hátra van és ez az, a midőn a hal a horgászt észreveszi, vagyis a midőn már egészen közel húzzuk, hogy ki is vehessük a vízből. Ilyenkor még az elalélt hal is észhez kap és végső erő kifejtéssel iparkodik kiszabadulni. E katasztrófát elkerülendő *teljesen lapos partnál* egyszerűen kiiparkodik a horgász már a küzdelem alatt a szárazföldre és onnan hosszú

*) Az én galóczahorgászó készülémem két keskeny pánt közé fogja a csalihalacska és a három darab háromágú horog közül egyik a halacska fejénél, egy a derekánál és egy a farkánál van elhelyezve. Néha a galócza csak egyet, néha kettőt kap be vagy mindhármát is be kapja.

zsinéggel, hogy ne is lássa a hal közelről, szánkó módra kivonszolja a halat jó messzire a parttól a szárazra, a mit a hal rendesen megadással tűr és úgy veszi birtokába; *magas partnál* addig fárasztja a halat, míg állandóan a hátán fekszik már, úgy, hogy nincs többé ereje az elszabadulásra, a mikor aztán az erős nyeles szákkal alányúlunk és kiemeljük.

Nem ok nélkül mondja egyik német szakíró a galócza-horgászatról szólva: „Das ist ein Sport für Könige“, mert azt a megállapítást, hogy királyoknak való sport ez, magam is teljes meggyőződéssel aláírom. Nem tudok izgalmasabb küzdelmet, mint a horgásztét, a midőn nagy darab hűvő van a horgán, míg a halat szárazra nem hozta és nagyobb megelégedettséget, mint azt, a midőn a hal fölötti győzelem sikeresen lezárta. A legjobb szarvasbögést vagy a legbiztosabb disznó vadászatot is otthagynom, illetőleg lemondom — pedig igen szeretem a vadászatot is —, ha a galóczahalászathoz csak azon az áron tudok jutni.

Sajnos, mindhárom galóczaterületünket, a Felső-Tiszát, a Garamot és a Vágot elsodorta Trianon. Az új földesurak pedig, mint több helyről is hallok, kézi-gránáttal és dinamittal pusztítják petéstől ezeket a nagy nehézségekkel és áldozatokkal telepített gyönyörű, feketepettyes halakat. De van Isten és igazság a világon és szent a hitem, hogy megérem még én is azt az időt, a midőn saját területünkhöz tartoznak ismét ezek a vizek és horgászhatom újból erre a nemes és páratlanul szép halra!

*

Visszatérve a bevezetésben foglaltakra, van még néhány szavam azokhoz, a kiknek kedvük és módjuk van a sporthorgászathoz és meg akarják tanulni ezt a sportot. Legjobban teszik, hogy ha idősebb ismerős sporthorgászt kérnek föl, vezetné be e sport elemeibe és szolgálja útmutatásokkal az első felszerelés tekintetében. Bizonyára szívesen megteszi mindenki, ha van és el lehet jutni valami jó és sikert ígérő halas vízhez, mert ez már nem kibiczelés számba menő dolog, hanem megtisztelés az öreg horgászra. A tanítómester pedig a tanítványt csakis jó halasvízhez vigye első alkalmakkor, a hol biztosan fog is halat a kezdő; ha ez megtörténik, akár mindjárt fel is lehetne avatni az illetőt sporthorgásznak, mert passzióval fogja később is kultiválni ezt a szép és hasznos szórakozást és nem fogja elkedvetleníteni az sem, ha néha nem jó viszonyokra talál is siker nélkül tér haza.

Tudok egy esetet, a midőn egy már régen elhunyt tisztársam, a ki sohasem horgászott és ez nem is volt szándékában, egy bajtársát segédként elkísérte egy jó kárpáti pisztrángos patakhoz horgászni. A horgász már tudta előre a történendőket és magával vitt „tartalékként“ egy második készséget is, a melyet saját második—harmadik sikeres dobása után némi magyarázattal segítő-társának a kezébe nyomott, hogy csak próbálja meg ő is. Nem baj, ha kezdetben ügyetlenkedni fog is. Az első dobásokat ellenőrizte, korrigálta, a hibákat megmagyarázta a mester, mire csakugyan hamarosan fogott a tanonc 1—2—3 pisztrángot egymás után. Ezután magára hagyta a társát és csak nézte messziről, mit művel. Hát kezdő emberünk kipirult arczczal és legyőzhetetlen szenvedélyvel úgy nekivadott a horgászatnak, hogy mit sem törődve szép cipőivel, szépen vasalt, tiszta pejachewics-nadrágjával, bizony beletaposott a hegyi patak vizébe térdig is, hogy egy-egy már fel-

ismert jó helyre oda dobhassa horgát és ezt nem siker nélkül tette.

Ily gyorsan nevelődik a sporthorgász és így térülnek meg hamarosan oly emberek is jobb véleményre, a kik addig mindig azt vallották, hogy borzasztó unalmas dolog a horgászat!

A csukáról.

(Folyt. és vége.)

Írta: Répássy Miklós.

Az ikra kikelésének ideje a költővíz hőmérsékletétől függ; 6-5° C — 9-5° C között 14—20 napig tart.

A mint a kikelés befejeződött, a zsenge halacsákat kiönthetjük az üvegekből az alsó faládba. De nem is éppen szükséges, hogy az ikra kikelését az üvegben várjuk be; hanem mikor már egészen sötétbarnák, finom szitára helyezhetők, amelyet sekély költővályuba teszünk be; az ilyen ikrákból néhány óra múlva már kikel a halacska. A zsenge ivadék eleinte rátapad a láda vagy vályu falára s fogyasztja szikzacskóját.

A csukaivadék mesterséges tenyésztésénél itt érünk azután ahoz a ponthoz, a hol eddig még legalább, a teljes bizonytalanság kezdődik. Az ivadékot minél gyorsabban természetes viszonyok közé kell juttatni, mert különben éhen pusztul. Tavakba helyezni bajos azokat, mert egymást falják fel; az ilyen irányú próbálgatások mindig szomorú eredményre vezetnek. A szabad vizekbe való kihelyezésnél pedig ezer veszedelem várja az ilyen apró halat; mégis csak ettől lehet valami eredményt várni. Ki kell keresni az olyan csendes, növényzettel borított oldalárkokat, a melyek sekély vizébe nagyobb hal nem igen téved. Itt aztán jól széjjelosztva, ha árvíz el nem sodorja, talán megerősödik a zsenge csukaivadék annyira, hogy a létért való küzdelmet eredményesen felveheti.

A csuka mesterséges tenyésztésével tehát nem igen jutottunk ma még annyira, hogy pl. egygyaras erőteljes ivadékot tudjunk magunknak mesterséges behalásítás céljaira megbízhatóan előállítani; pedig ez volna a kérdés megoldása.

A mi viszonyaink között talán nem is szorultunk még oly nagyon rá, hogy mesterségesen is tenyészünk. Van belőle minden vizünkben. Törvényünk sem védi, a harcával egyetemben, mint *káros* ragadozót; ezt a fel fogást ma ugyan már nem ismerhetjük el helytállónak, de viszont azért annak sem sok értelme volna, hogy akár időbeli fogási tilalmat rendeljünk e halra, akár a kifogható példányok legkisebb méretét állapítsuk meg. A viszonyok az egyes vizekben éppen a csukára vonatkozólag, a mint azt már előzőleg is kifejtettük, nagyon különbözők lehetnek: egyik vízben irtani kell, a másikban gondozni. Ennek megítélését rá kell bízni az egyes halasgazdaságok okszerűen megállapított üzemeinek vezetőire.

Bizonyos dolog, hogy a csukát legkönnyebb ívása idején tömegesen fogni, de egyébként is mindenféle szerszámmal halászható: hálóval, varsával horoggal stb.; általában sem nehezen fogható hal; meg van tehát a módja, hogy állományát szabályozzuk, Magától értetődő, hogy nagyra nőni nem szabad hagyni; a 2—3 kg.-on felüli példányok már rendkívüli pusztítást vihetnek végbe.

A csuka húsa, a mint említettük, különösen a nem túlságos öregekké, nagyon jó ízű, szép fehér hús. Hogy a régi időkben is mennyire szerették, igazolja már Galgóczi István uramnak 1622-ben írott „Szakácsi Tudoman“-ja, a melyet Herman Ottó méltat (l. k.,

121. l.) „A magyar halászat könyvé“-ben; Galgóczi a csukának nem kevesebb mint huszonhétféle készítési módját sorolja fel. A mai szakácskönyvek szerint is valamennyi hal közül a csukát lehet a legtöbbféleképp elkészíteni. Ki ne ismerné a szalonnával tüzdelt csukát, a főzött csukát tormamártással, a kocsonyázott csukát stb., stb.

Még kaviári is készítenek a csuka ikrájából; de hozzáértők szerint az már bizony csak másodrendű dolog.

A konyhában — ezért nem igen szeretik a vendéglősök —, csak az a kifogás ellene, hogy különösen elkészítés közben igen erős „halszagot“ terjeszt, ennek azonban meg van az egyszerű orvossága: a megtisztított csukát jól besózva állani kell hagyni, a nagysága szerint, egy-két napig; így a húsa kitűnően porhanyossá válik s főzésnél nem terjeszti azt a némelyeknek kellemetlen halszagot.

VEGYESEK.

A csehországi tógazdaságok államosítása. Különös híreket közölnek német szaklapok a csehországi tógazdaságokról. Arról van szó, hogy a cseh kormány részvénytársaságot szándékozik alapítani azoknak a tógazdaságoknak az igazgatására, a melyek a föld-reform kapcsán az állam tulajdonába mentek át. Természetesen csakis nagybirtokok tógazdaságairól van szó. Többek között a világhírű wittingaui tógazdaságokról is, a melyek eddig Schwarzenberg herczeg uradalmához tartoztak. Az érdekeltek teljesen elhibáztak tartják ezt a tervet. A részvénytársasági kezelést nehézkesnek tartják s különösen, ha abban az ellenérdekű termelők és kereskedők egyaránt helyet foglalhatnának, lehetetlen volna a nyugodt, eredményes munka; csakhamar kénytelenek volnának fióktársaságokra bízni kisebb csoportokban az üzemek vezetését, vagyis vissza kellene térniök az eddiginek megfelelő tagozott rendszerre.

Gólya, mint halpusztító. Hogy a gólya nem olyan ártalmatlan állat a tógazdaság környékén, mint azt a közhit tartja, arról két, — általam megfigyelt — esetet tudok elmondani. Egy 18 k. holdas ivadéknyújtó tóba minden reggel beszállt egy gólya és annak daczára, hogy beszálló helye közelében hemzsegett a sok béka, vígan fogdosta a 2—2½ hónapos pontyivadékok. Nem akarván a köznépek a gólya iránt táplált érzelmeit megsérteni, eleinte riasztólövésekkel igyekeztem a madarat elzavarni, de eredmény nélkül. Erre egy reggelen egy 6 mm.-es flóbertgolyót küldtem belé, mire elrepült s többé nem jelentkezett; néhány nap múlva a szomszéd község határában találták meg a hulláját.

Egy másik golyát szintén több napon át figyeltem, a mint egy nagy tónak mocsaras szélvizében halászgattott. Távesövemen tisztán láttam, hogy a körülötte nagy számban tartózkodó békák közül egyet sem méltatott figyelemre, de annál sürűbben nyelte le a tóba behelyezett kétgyaras pontyokat. Másnap a tócsász lelőtte és behozta hozzám. Ennél nagyobb példányt még nem láttam. Begyéből 31 darab 10—14 dekás tükrösponty került elő. De meg is látszott rajta a jó koszt, mert nemcsak a hátán, hasán és begyén volt 2—3 czm. vastag hájréteg, hanem még a nyaka is kúszjányi vastag hájjal volt borítva. B. B.

Javított csuklóskasza kapható. A tógazdaságokban tudvalevőleg a legfontosabb teendők egyike a víz fölé nőző növényzet irtása; a növényzet víz alatti kaszálására legmegfelelőbb az ismert csuklóskasza, amelyen *Bausák Béla*, volt tógazdasági főintéző több czélszerű javítást eszközölt. Ilyen javított csuklóskaszákra nevezett főintéző elfogad megrendeléseket. (Címe: *Kovácskida, u. p. Harány, Baranya m.*) Tőle megtudható a kasza mindenkorai ára is.

Budapesti halpiacz. A vasárarnokok igazgatóságának hivatalos árjegyzése szerint augusztus hóban lanyha felhozatal mellett az árak emelkedtek. Nagyban élőhalból csak pontynál volt eladás métermázsánként 28,000—45,000 K-ig; jegelt halnál a ponty 13,000—38,000 K, harsa 22,000—48,000 K, csuka 16,000—26,000 K, fogassüllő 24,000—40,000 K, balatoni keszeg 1500—5500 K, őnhál (balatoni) 10,000 K, kárász 6000—8000 K, a márna 20,000—28,000 K között kelt el, a kecségét 40,000 K-val fizették métermázsánként.

A kicsiben való eladásnál az áringadozást az alábbi összeállítás mutatja:

a) Édesvízi (élő) hal:	1922. augusztus 4.		1922. augusztus 25.	
	Vásár- csarnokokban.	Nyílt piacon	Vásár- csarnokokban	Nyílt piacon
Ponty, nagy ...	35000—35000	20000—30000	45000—50000	20000—40000
" kicsiny ...	30000—30000	—	36000—40000	—
Harcsa, nagy ...	—	24000—45000	—	24000—50000
" kicsiny ...	—	—	—	—
Csuka, nagy ...	—	16000—24000	—	16000—24000
" kicsiny ...	—	—	—	—
Fogassüllő, dunai ...	—	—	—	—
Kárász ...	—	9000—14000	12000—12000	9000—14000
Czompó ...	—	12000—15000	—	12000—15000
Márna ...	25000—25000	16000—24000	36000—36000	26000—30000
Keszeg ...	—	—	—	—
Kecsege, nagy ...	—	—	—	—
Apró, kevert hal ...	—	6000—8000	—	6000—9000
b) Édesvízi jegelt (nem élő) hal:				
Ponty, nagy ...	25000—25000	16000—24000	40000—40000	16000—30000
" kicsiny ...	18000—18000	—	20000—25000	—
Harcsa, nagy ...	40000—40000	25000—45000	45000—46000	25000—50000
" kicsiny ...	25000—25000	—	30000—40000	—
Csuka, nagy ...	—	13000—20000	30000—40000	15000—20000
" kicsiny ...	5000—25000	—	20000—24000	—
Fogassüllő, dunai ...	45000—45000	—	35000—35000	—
I. Fogassüllő,				
balatoni nagy 3	—	—	—	—
kg.-on felül ...	35000—35000	—	—	—
II. Fogassüllő,				
balatoni nagy 2-3	—	25000—35000	—	25000—40000
kg.-os ...	32000—32000	—	—	—
III. Fogassüllő,				
balatoni kicsi 45	—	—	45000—45000	—
cm. h. feljebb ...	30000—30000	—	—	—
IV. Fogassüllő,				
balatoni kicsi 35	—	—	35000—40000	—
cm. h. feljebb ...	28000—28000	—	—	—
Keszeg, balatoni ...	5000—7000	4500—6000	5000—6000	4500—8000
Kárász ...	12000—12000	7000—10000	8000—10000	7000—10000
Czompó ...	—	10000—11000	—	10000—11000
Márna ...	25000—30000	18000—18000	25000—25000	—
Keszeg ...	75000—75000	4500—6000	5000—5000	4500—8000
Kecsege, nagy ...	—	—	50000—50300	—
" kicsiny ...	50000—50000	—	45000—45900	—
Apró, kevert hal ...	—	—	—	4000—6000
c) Rákfélék és egyéb neműek:				
Folyami rák, nagy ...	3000—3000	—	3000—3000	—
" " kicsiny ...	800—800	—	800—800	—

A lap kiadásáért felelős: Répássy Miklós.

A tatai uradalom tógazdaságában néhány száz métermázsa **ponty**, több mázsa **süllő, csuka, compó** és **dévér** kerül **folyó év október hó közepétől** kezdődőleg

eladásra.

A halra pályázni szándékozók felkéretnek, hogy árajánlataikat kellő időben az uradalmi tógazdaság címére Tatára küldjék.

Hollandiai háló,

inslég, patentczérna,

halászkötél, zsinog, fonál, varsa,

varsapamut, horog

Készen és megrendelésre

ismét állandóan kapható:

ÁDÁM MIKSA, BUDAPEST,

IV., FERENCZ-JÓZSEF-RAKPART 6.

TELEFON: József 61—48.

IFJ. SINGHOFFER ÁGOSTON és TÁRSAI

≡ HALNAGYKERESKEDÉS ≡

CZÉGTULAJDONOS:

HALTENYÉSZTŐ ÉS HALKERESKEDELMI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

Raktár és kereskedelmi iroda: **BUDAPEST, IX., ERKEL-UTCZA 3. SZ.**

TELEFON: nappal: József 48-48, éjjel: 54-04.

Központi iroda: **BUDAPEST, V., BÉLA-UTCZA 8. TELEFON: 79-46.**

Tógazdaságok figyelmébe!

Veszek több ezer métermázsa élő pontyot, czompót, kárászt stb.

ZIMMER FERENCZ halászmester, **BUDAPEST**, Központi vásárcsarnok. Telefon: József 48—94

A SÁRDI TÓGAZDASÁG

Levélczím: Tógazdaság Sárd, (Somogy m.).

Sürgőnyczím: Tógazdaság Kiskorpád.

Vasutállomás: Kiskorpád.

Őszi és tavaszi szállításra elad 1—2—3-nyaras javított wittingauai pontyot és anyapontyot, bajorországi aischgründli 1—3-nyaras és anyapontyot, japánpontyot (higoi), aranyorfiát, naphalat, amerikai törpeharcsát, 1—4-nyaras tavi czompót, fogassüllőt, megtermékenyített fogassüllőikrát és minden egyéb tenyészhalat.

A tógazdaság kizárólag csak tenyészhalat termel.

Árjegyzékkel szolgál a Tógazdasági Intézőség Sárd (Somogy megye).